

Anglia és Németország magasabb színűn állanak, de ott is megvan a halál büntetés. Franciaországban pedig, ahol nincsen meg, visszakívánják.

Egy elnöki megnyitó.

A „Szegevár községi hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja“ február hó 9-én tartotta évi közgyűlését, melyet érdemdús elnöke: főt. Korpás Pál esperesplébános ur, a következő nagyszabású és tanulságos beszéddel nyitott meg: Mélyentisztelt Közgyűlés!

Hitelszövetkezetünk 13. évi számadása mindenkit meggyőzhet arról, hogy szövetkezetünk mindig előbbre és előbbre halad megkezdett útján, s hogy célját, mely a tagok takarékoságának előmozdítása s hiteligenyeinek lehetőleg olcsón való kielégítése, szépen elérte; mert a múlt évi nehéz pénzügyi viszonyok között is a tagok és a vidék bizalma a betétek összegét nemcsak nem csökkentette, sőt inkább a múlt év elején volt 306,000 korona betétet majdnem 390,000 koronára emelte, tagjaink számát 1201-re 1611 üzletrészszerrel, befizetett részvényeink értékét 66,000, tartalékalapunkat házunk érték-többletén kívül 10,000 koronára növelte, adósaink pedig 6 és fél százalék kamattal — minden egyéb költség nélkül — tehetségük szerint törlesztették adósságaikat, úgy hogy év végén 33,000 koronával kevesebb követelésünk maradt, és pedig: 346,000 korona kötvényre és 118,000 korona váltóra; ellenben a központnál volt 124,000 korona tartozásunkból csak 1,000 korona maradt fenn.

Midőn ezeket örömmel jelenthetem a mélyentisztelt közgyűlésnek, alkalomszerűnek vélem, hogy egy szomszéd községbeli lapban a hitelszövetkezet ellen irányuló kifogásokra — nehogy azok valakit megtéveszsenek — úgy tagjaink, mint a szomszédok iránti őszinte szeretetemből kifolyólag, egész

tárgyilagossággal, röviden válaszoljak.

Legfőbb kifogásuk a cikkezőknek az, hogy a szövetkezeti tagok nemcsak részvényeik összegéig, hanem annak „öt-hatszoros értékéig is szavatosságot vállalnak egymásért“, miből ők azt következtetik, hogy egy részvény fejében esetleg 300 koronát is elveszithetnek. Hát ez — m. t. közgyűlés — csak akkor történhet meg, ha valamely szövetkezet az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait mind a Lipótmezőről választaná, vagy a község mindenestül elsüllyedne; mert lehetetlen elképzelni is, hogy az igazgatóság mind olyan tagokat vegyen be a szövetkezetbe és olyanoknak szavazzon meg kölcsönt, akiknél az biztosítva egyáltalán nem volna, mikor az alapszabályok szerint a megszavazott kölcsönökért az igazgatóság és felügyelőbizottság nemcsak részvényei ötszörös értékéig, hanem teljes vagyoni felelősséggel tartozik, és kölcsönei tulnyomó részét táblázás mellett adván ki, ezek csak akkor lehetnének veszélyben, ha a kölcsönrel terhelt földek elsüllyednének. Az az 5—6-szoros felelőség, melynek mérvét az alakuló közgyűlés állapítja meg, csak arra szolgál, hogy a szövetkezet az összes tagjai által jegyzett részvényeknek 5—6-szoros értékéig nyerhessen — ha arra szüksége lenne — kellő fedezet fejében a központtól hitelt.

Az esetleges veszteségeket első sorban az évi nyereségből, második sorban a megtakarított tartalékalapból és csak azután lehet fedezni a befizetett részvényekből, amire azonban ügyes vezetés mellett sohasem kerülhet a sor — tehát annál kevésbé „a meghalt tagnak örökösire“ — már csak azért sem, mert az alapszabályok szerint: „ha a szövetkezet a befizetett üzletrészek tőkeösszegének felét elvesztette, joga van a központnak a felszámolást elrendelni.“

Az igazgatók egyikének a központ általi kinevezése szintén csak a haté-

konyabb ellenőrzés szempontjából van az alapszabályokba fölveve és nem kell azt „visszahívni, hogy megszabaduljanak tőle“, mert hiszen a szövetkezet helybeli tagjai közül az igazgatóság javaslata alapján lesz kinevezve, a felügyelőbizottság tagjai pedig három évnél tovább — hacsak a közgyűlés nem akarja — „nem ülhetnek a fiókbank nyakán.“

Hogy a „szövetkezet csak tagjainak adhat hitelt“, annyira üdvösnek bizonyult, hogy épen ebben van az egyik biztosíték a nagyobb mérvű csalódások ellen, mert így az igazgatóság is jobban ismerheti a kölcsönkérők anyagi helyzetét, de a tagok is ügyelnek, hogy másik tagtársuk könnyelműsége folytán bajba ne jussanak.

Takarékbetéteket nem tagoktól azért „fogadhat el“ — de nem köteles elfogadni — a szövetkezet, hogy így, amint azt cikkezők is helyesnek tartják, „magunk között maradjon a kamat“, és nem azért, mintha „a központnak volna arra szüksége“, hogy azokat „a nagyvárosi üzletekbe fektetve, veszélyeztesse“ (talán a korona-szövetkezetekre gondoltak a cikkezők, melyek pedig nagyban különböznek a mi központunktól).

Az országos hitelszövetkezeti központ ép úgy felelős betétjeinkért — és nyújt is annyi biztosítékot, mint bármely budapesti nagy bank, mert hiszen állami ellenőrzés alatt áll, és boldog emlékü alapítójáról, Károlyi Sándor grófról még feltételezni sem szabad, hogy ezen szándékkal fáradozott volna annyit a hitelszövetkezetek megalapítása érdekében, hanem főleg a kisgazdákat akarta az uzsora-kamatok fizetésétől megmenteni, és éppen azért nem Szegeden és Hódmezővásárhelyen kezdte azoknak alapítását, ahol uzsora nélkül is segíthettek magukon a kölcsönre szorulóknak, hanem a kisebb községekben.

A hitelszövetkezetek előnyül elismerik cikkezők, hogy „olcsó kamatra adják a pénzt“, ami persze magában

volna élelmiszerekre, vagy bármi másra beváltani.

Mikor legjobb barátja nagybetegen fektült, s még gyógyszerre sem volt pénze, inkább elzalogosította az anyjától kapott arany nyakláncát, azon vett neki orvosságot, de azt a két bankót nem adta. Arra szüksége volt, hogyha csüggedezett a tövises uton, ránézzen és erőt merítsen belőle.

Most is inkább szenvedett a kínzó éhségtől.

Egy nagyon sötét, piszkos kis zugutkába jutott a külvárosban. Cyanus alakok lopakodtak el mellette a falhoz lapulva. Bünt elkövetni mentek-e, vagy az elkövetett bűn után menekültek, ki tudná?

Olykor-olykor egy kifestett arcú pária szólította meg kinek ajkán káromlás e szó: szerelem.

Egy kis sárga, mélyen a gyalogjáró szintje alá süllyedt ház elé jutott melyen zöld lámpa éktelenkedett.

A sárga ház úgy huzodott meg, mint egy iszonyu óriás macska, mely áldozatra les. Foszforszálló szeme a zöld lámpa volt, mely aggodalmat ébresztve lobogott.

Egy bűntanya előtt állott.

Bárcfalvy ráismert, s akkor eszébe jutott, hogy itt lakik Erzsé, aki a falujabeli tanító legidősebb lánya volt.

Volt.

Mert már nem az. Már a bűn leánya, az Éjszakáé, a Fájdalomé.

Többször találkozott a leánnyal kó-

borolásaiban, beszélt is vele.

Beszélt vele nyájasan, szívesen, bár szánó részvétellel, nem olyan vidáman, mint mikor még otthon volt a napsugaras faluban. Mikor még kacagó szemmel, lélettől, fiatalágtól bitoros arccal leleselkedett ki a virágzó lilafürtös orgonák alól, a kis barna rácskerítésen át.

Itt a nagy városban is látta az utra leleskedni. De jaj, a bűn házának bünt takaró szentes függönyének árnyából, festéktől piros arccal

Benézett az ablakán de most nem ült ott, hát benyitott a szobájába.

Szoba?

Nem, nem szoba a perditák szobája. A szoba otthon jelent, békét, nyugalmat, a nagy világtól elhatárolt, egyéni kedves, derűs fészket.

S a perditák szobája? Oh! A bűzös petróleum világ úgy hunyinyókált itt, mint egy sirlámpa, a megutált butorok kárhózatot és szennyet sikoltanak.

Félhomály borongott a kis zugonyban. A leány ágyban fektült.

Nem kellett már kifestenie az arcát, a lázrózsák csakugy égtek rajta. Sötét karikák gyászkeretben vonták a szomorú özsömet.

— Oh de jó, hogy eljött, hogy még ma eljött. Mert ma meghalok. Elmegyek, oh de hogy megyek el. Milyen tépett a lelkem. Milyen szentes! . . . A sárga házból kell elmennem . . . jaj . . . csak az a zöld lámpa ne világítsa reám!

A fiu csendesen összehuzta a függönyt s leült az ágy mellé, vigasztalni próbálta.

— Meggyógyul még, meg.

— Nem, ide ne is gyógyuljon meg ez a bűnös testem! Talán hogy tovább égessen a kárhózat lángjával? A vérem, az én kutya forró vérem! Amely nem hagyott nyugodni, még ide nem juttatott, míg emberalattá nem tett!

Felült és fájoan nézett el a messzeségbe, a múltba.

— Milyen fehér voltam, milyen tiszta. Hogy óvtak még a rossz szótól is. S mégis megtettem ezt az iszonyu utat a zöldzsalsu háztól a zöld lámpáig. Oh milyen ut volt . . . milyen . . . Leánytársaim otthon most is templomba mennek vasárnap, én meg itt . . . én Istenem!

Lehunyta a szemét, úgy beszélt tovább halkán, szomorúan.

— Olyan rossz volt itt. Itt nincsenek rezedás kis kertek, nincsenek a templomok körül virágos öreg vadgesztenyefák. Talán tavasz sincs itt soha . . . vagy ha van, hát nem olyan, mint az otthon.

Tavaszzal, májusban, mikor a fák virágot hoznak, akkor éreztem legjobban az életem iszonyúságát.

Elgondoltam május elsején, hogy most a többiek, a tiszták, otthon fehér párnák között hallgatják a hegedűn feljűk remegő valomást: „Csak egy kis leány van a világon.“

Hogy én soha nem kaptam éjjeli zenét! Talán ha egyszer elhuzatja nekem is valaki azt a nótát, még ma is ott vagyok tisztán, boldogan a zöld zsalsu házban.

véve is nagy előny, amit a szegváriak 13 év óta tapasztalhattak is; de még nagyobb a szövetkezeti tagok azon előnye, hogy a kölcsönök fölvételekor alig van költségük, mert 2—4 korona költséggel 10,000 korona kötvénykölcsönt is nyerhetnek, mert sem bekebelezési, sem törlési illetéket, sem bélyeg s más költséget nem kell fizetniük, ami másutt, nagyobb kölcsönök felvételénél 100—200 koronára is fölmege. Ez által a veszedelmesebb váltóforgatást, mely oly sok magyar embernek sirját ásta már, könnyen elkerülhetik, de viszont a szövetkezet is huzamosabb időre adott kölcsöneit így teljesen biztosíthatja, és nem kell a tagoknak attól félniük, hogy valamikor mások adósságából eredő „veszteségeként özvegyének, árváinak párnáját kíméletlenül elhordják a hatszoros szavatosság“ miatt, mint azt cikkirók állítják, mert tanuk lehetnek szövetkezetünknek összes tagjai, hogy árverést még saját adósságáért sem kellett kérnünk egy szövetkezeti tag ellen sem.

Csak egy hátrányát ismerem a szövetkezeteknek, azt t. i., hogy tagjainak nem ad 10—50 százalék osztalékot, igazgatóinak pedig két—husz ezer korona évi tiszteletdíjat; de azt hiszem, hogy tagjaink a kis osztalékkal, igazgatóink pedig a csekély tiszteletdíjjal örömet beérik, mert tudják, hogy ily módon megszorult embertársaikkal gyakorolják az önzetlen felebaráti szeretet jócselekedeteit, ami bizonyára többet használ bármely nagyvagyú ígéreteknel.

A szövetkezetek elleni ilyenmü kifogásokat csak azok terjeszthetik, akik a szövetkezetek üdvös működését még távolról sem ismerik, minket ellenben arra ösztönöznek, hogy azoknak előnyeiket másokkal is megismertetni s azoknak áldásos működését mindinkább terjeszteni törekedjünk.

* * *

Talán mondanom sem kell, hogy a mintegy harmadfél száz jelenlevő tag az elnök magvas megnyitó beszédjét mindvégig élvezettel, a legnagyobb fi-

gyelemmel hallgatták és örvendetes tudomásul vették.

A közgyűlés egyebekben a következőképp folyt le:

1) A mérlegben kimutatott 5119 K 51 f tiszta nyereségnek 10 százaléka, azaz: 511 K 95 f a tartalékalaphoz csatoltatott.

2) A már befizetett 66,200 K 60 f üzletrészek után 5 százalékos osztalékra 3136 K 16 f fizettetik ki.

3) Az igazgatóság tiszteletdíjára 10 százalék, vagyis: 511 K 95 f, a felügyelőbizottság tiszteletdíjára 5 százalék, vagyis: 255 K 98 f.

4) A még így fönmaradt 703 K 47 f szintén a tartalékalaphoz csatoltatott. (Megjegyzem, hogy most már tartalékalapunk 11,215 K).

5) A József kir. herceg nevét viselő szanatórium javára egyszersmindenkorra 20 K szavaztatott meg.

6) Az alapszabályok értelmében évenként kilépő 2 igazgató tag — most főt. Korpás Pál és Szarka István — 3 évre újra beválasztottak.

Vége nem tartom fölöslegesnek még megemlíteni, hogy községünk 1201 részvényes tagja — és pedig mondhatom, teljes megnyugvással — kiknek a kezébe tette le szövetkezetünk vezetését:

1) Elnökigazgatója: főt. Korpás Pál esperes-plébános.

2) A központ által kinevezett igazgatója és egyszersmint az igazgatóság által megválasztott ügyvezetője: Sággy Lázár nyug. állami tanító.

3) Igazgatósági tagok: Szarka István, Szőke Ferenc, Levendövc László, Vigh József, Gila Pál földbirtokosok.

4) Felügyelőbizottsági elnök és egyszersmint a központtól kinevezett felügyelőbizottsági tag Szilády Géza uradalmi intéző.

5) Felügyelő-bizottsági tagok: Gila Rókus, Vigh Miklós, Farkas György földbirtokosok.

6) Pénztárosa: Hatvani Endre áll. tanító.

— Hallod Bözsi, hallod . . .

Lehunyt a szemét, úgy hallgatta a dalt. Erősen, nagyon erősen lecsukta a szemét, nem akart ebből az álomból felébredni soha többé.

És nem is ébred föl soha.

Mikor a fiu benyitott a szobába, egy világi boldogságot sugárzó halottat talált.

Az arca átszelemült, mintha minden salak elröppent volna belőle, felőle.

Talán el is röppent.

A fiu csendesén kiment a szobából, elhaltgattatta a bandát. Aztán szinte mosolyogva, boldogan, szívesen adta oda a primásnak a féltve őrzött bankókat.

A cigányok elmentek.

A fiu még egyszer benézett a szobába melyben szinte ünnepies csend volt. Minden nyugalmat, kiengesztelődést látszott hirdetni. De a zöld lámpa bántóan vigyorgott be a leány halovány arcára mintha mondaná: hiába vagy most már olyan fehér, mégis a bűn leánya maradsz. Én világítok a lelkednek a másvilági utra.

Bárcfalvy kiment az utcára, körülnézett, s mikor látta, hogy egy lélek sem jár arra, botjával apróra zúzta a lámpa zöld üvegeit.

A gázláng mint egy fehér pilangó repdesett a szomorú ködben, s tiszta fénye szeliden imbolygott be a perdita ablakán.

A fiu látta ezt, s noha tudta, hogy holnap megint éhezni fog, könnyű szível, szinte vidáman haladt hazafelé s a lelke májusi harmatnak érezte November nehéz leheletét.

7) Könyvelője: Rubovszky István kántor és énektanító.

Ime, ezekben voltam bátor hitel-szövetkezetünknek tiszta és hű tükrét a nyilvánosság előtt is bemutatni.

. . . . y.

Ujdonságok.

— A munkáslakások ügye. Dr. Cicatricis Lajos alispán nagy erélyvel igyekszik a mindszenti munkáslakások ügyét a megvalósulás állapotába hozni. E hó 9-én személyesen jött át ismét községünkbe. Délutáni 10 órára a község házában megjelent a község által e célból kiküldött bizottság és úgy az aláírók, mint a megvásárlandó terület birtokosai. — Célja volt ugyanis az összehívásnak, hogy az érdekeltek közvetlen értesülést szerezhesenek a dolog ezidő szerinti mibenállásáról. Előzőleg a munkásházépítő bizottsággal tárgyalt alispánunk, amelylyel közölte szándékát, hogy a hó elolvadása után ő azonnal hozzá szeretne fogni a munkához, ezért kéri a bizottságot, hogy a reá váró tennivalókat a legnagyobb ügyeszerettel karolja föl; nevezetesen ő intézkedik, hogy a kulturmérnöki hivatal mielőbb küldjön ki mérnököt, aki a már hihetőleg elkészült tervek alapján sürgősen foganatosítsa a házhelyek kitiűzését. A bizottság teendője lenne a műszaki közegeket támogatni és a kitiűzés alapján a megszerzendő földek tulajdonosaival tárgyalni. — A teljes számban megjelent bizottság készséggel vállalta a reábizottakat. A jelentkező munkások csaknem türelmetlenül várják a további fejleményeket, mert szeretnének ősszel már új lakásaikba költözködni. A kérdéses területek tulajdonosai pedig nagyrészt elfogadható áron ígértek átengedni földjeiket. — Remélhetjük tehát, hogy mire kitavasodik, akkorra sok lakás-sóvár polgártársunk reményei is fakadozni kezdenek.

— Névnep. Kedden tartotta Schmidt Dezső, gyógyszerész névünnepe. Az általános szeretetnek örvendő gyógyszerészt a nap folyamán igen sokan keresték föl jókívánataikkal. A gratulálók — kik között ott volt községünk színe-java az nap este vacsorára gyűltek össze özv. Novák Ferecné úrnő vendégszerető házában, hol a legjobb kedvben a késő éjjeli órákig maradtak együtt az egybegyűltek.

— Helyreigazítás. Kádár Szilveszter plébános ur a következő sorok közlésére kért föl bennünket: Lapjuk mult számában a községi közgyűlésről szóló referációjában a Károly-ovodában az apácák alkalmazására vonatkozólag olyan kitételek foglaltatnak, melyek nem mindenben földik a valódi tényállást s félreértésekre vezethetnek. Igaz, hogy a kérdés körül behatóbb eszmecsere nem volt, nem pedig azért, mert az előadó jegyző azzal az indokolással, hogy az ügy kellőképpen előkészítve nincs s a nagymélt. ögróf ur sem közölte még a községgel akarátát, az ügy érdemleges tárgyalását a márciusi közgyűlésre ajánlotta halasztani. Mindazáltal a képviselőtestület minden kétséget kizárólag, egy tiltakozó hang nélkül, tehát egyhangulag elismerte az ögrófi családnak a közigazgatási bizottsági végzésben is hangsúlyozott azon jogát, hogy a Károly-ovoda vezetését 1909. szeptember 1-én apácákra bizza; sőt az a községi képviselő, aki a felolvasott végzés azon rendelkezése ellen, hogy a község arra az időre két új ovoda felállításáról gondoskodjék, felebezést jelentett be és fogadtatott el, egyenes felszólításra, hogy vaj-

Május elsején soha sem kárhoztam. Az volt, az maradt az én egyetlen ünnepem. De nekem nem a tavasz, az új élet föltámadásának napja volt, — hanem halottak napja.

A meghalt tisztaságom ünnepe.

Egész nap itt feküdtem olyankor, és sirtam, sirtam. Én a bűn nyoszolyáim, társnőim meg hópárnák közt szerelmes dalt hallgatva.

Visszaesett párnáira és bugott zokogva, keservesen.

A fiu, mintha gondolt volna valamit, hirtelen fölkelte észrevétlenül kisuillant a szobából.

Szinte futva sietett haza.

Leakasztotta a berámázott bankókat a falról, bezúzta az üveget és magához vette a pénzt.

Egy kis zenés kávéházba sietett.

Nemsokára négy tagból álló cigánybandával sietett a sárga ház felé.

Mikor odaértek, a fiu intett nekik és halgan, csendesén felzsongott a perdita ablaka alatt: „Csak egy kislány van a világon . . .“

Odabent a gödörzemű halállal vivódó leány felemelkedett ágyában. Az iszonyu emlékeztető szoba falai szétágultak előtte mintegy varázsütésre, ahogy a dal felzsongott. Egy otthonos, régi butorzatu, fehér kis szobában látta magát, magas hótiszta nyoszolyán.

Aztán egy ősz asszonyt látott belépni gertyával kezében, az anyját, aki kedves, hamiskás mosolylyal int ki a kis kert felé, honnan lágyan remeg a zene a kis ablak felé:

jon az apácák alkalmazása ellen is akar-e felebbezni? határozottan kijelentette, hogy ez esze ágában sincs, „mert mindnyájan tudjuk, hogy az ovodát alapító főúri családnak kezdet óta ez volt a szándéka.“

Mivel a lapunk múlt számában foglalt közgyűlési tudósítás részben téves információ alapult, a legnagyobb készséggel adtunk helyet fentebbi nyilatkozatnak. Fentartjuk azonban e tudósítás azon értelmét, hogy a közigazgatási 71. sz. rendeletnek az apácákra vonatkozó része érdemlegesen nem tárgyalatott. — A képviselő jelentékény része azon tudattal távozott a közgyűlési teremből, hogy az apácák és óvónők ügye a márciusi közgyűlésen fog tárgyalatni, amikor azt az előjáróság kellőképpen előkészíti s a tárgy fontosságához mérten az előkészítők is előkeresve lesznek. Ez lett volna a sorja. Ezt javasolta az előadó jegyző is. Azonban fölállott Korom Gáspár közs. képviselő s azt indítványozta, hogy ne várják a márciusi gyűlést, hanem foglaljon a képviselőtestület már mostan állást és mondja ki, határozatilag: hogy az őrgrófi családnak föltétlenül joga van az ovoda vezetését 1909. szept. 1-én apácákra bízni; hogy a mostani óvónők szabálytalanul lettek annak idején megválasztva; hogy azért ideiglenes minőségben alkalmazottaknak tekintik őket; hogy az 1909. szept. 1-én tuli időre a két óvónőt át nem veszi, alkalmaztatásukról, javadalmazásukról nem gondoskodik. Igaz, hogy indítványozón kívül a tárgyhoz senki sem szólott sem mellette, sem ellene, mert senki sem tudott az előkészületlen tárgyhöz szólani. Megtörtént tehát, hogy vita és tiltakozás nélkül kimondatott a határozat. Hogy miért kellett ez a nagy sietség és hogy mire volt jó, a következmények fogják megmutatni. — Meg kell jegyezni, hogy az apácák ellen ez előtt sem volt, most sincsen kifogás. Csak azzal nincsen a közönség nagy része megbarátkozva, hogy minden megillető formáság nélkül lett föltálatva s mert a közönség attól tart, hogy ezen elhírtelenkedésnek a község drága levét ihatja meg. T. i. e határozatával az őrgróf urral szemben magát lekötöztette, az óvónőkkel való viszonyát pedig nem bontotta föl.

— Emlékeztető. Az elhagyott gyermekek védelmére alakult helybeli telep bizottság, arra való tekintettel, hogy ma d. u. 3 órakor a takarékpénztár is közgyűlést tart, a községházához hirdetett tanácskozását egy órával később, vagyis d. u. 4 órakor kezdi meg. A nemes szívű intézmény ezen első lépését részünkről is meleg szeretettel üdvözljük, s áldást és sikert kívánunk további működéséhez. Az érdeklődők tájékozása céljából közöljük, hogy a bizottság női tagjai özv. Bozó Mihályné, Farkas Ferencné, Gelsy Péterné, Gyárfás Gézánné, Gyovai Andrásné, Karaszka Kálmánné, özv. dr. Kaufmann Józsefné, Kertész Mórné, Keresztes Áronné, Lantos Lukácsné, Lovas Jenőné, Schwartz Lipótné, Szabó Lipótné, Szécsényi Lukácsné, dr. Szóbl Lipótné, Tary Istvánné, Tóth Dezsőné, Vereb Jánosné, Veres Sándorné, özv. Vidovich Antalné, Vigh Gyuláné, Vitos Jánosné, özv. Wimmer Károlyné, és Wimmer Béláné uraszonnyok. A férfítagek Apró Ferenc, Antal András, Baksay Illés, Baksay József, Bánfi István, Bozó Balázs, Büchler Gyula, Farkas Ferenc, Gelsy Péter, Hám János, Muszil Vilmos, dr. Orbán József, dr. Pity Sándor, Samu István, Schwáb Bernát, Szabó Mihály, Szécsényi Lukács, Tábit Lukács, Veres Sándor, Vigh Gyula, Vitos Gerő és Wimmer Károly urak. A járási főszolgabíró ur, mint a telep-bizottság elnöke, ez uton is fölkeri a bizottság összes tagjait, hogy a tanácskozáson valamennyien résztvenni sziveskedjenek, mert a bizottság minden egyes tagjának önálló külön hatásköre lévén, a szükséges utbaigazítások csak személyes uton szerezhetők meg.

— Takaréki közgyűlés. Ma délután 3 órakor tartja meg a Mindszenti Takarékpénztár rendes évi közgyűlését, amelyre ezuttal is föl hívjuk a részvényesek figyelmét.

— Három bál. Farsang vasárnapján ugyancsak kivehetjük részünket a mulatozásból. E napon három bál is lesz s amint előrelátható, mindegyik sikerrel fog végződni, mert ugy a Mindszenti iparosok és kereskedők köre, valamint a 48-as kör és a mindszenti építő és ács munkások erősen buzgólkodnak a vigaságok sikerén. Kissé furcsának találjuk, hogy a Polgári kör szokásos farsangi báljáról még

értesülést nem kaptunk, pedig ennek sem volna szabad elmaradni a hosszú farsangból.

— Halotti társulatok. Lapunk előző számaiban többszörösen hírt adtunk már azokról az ostrom-állapotokról, mik a főszolgabírói hivatalt vasárnap délután és az egész szerdai napokon környékezik oly módon, hogy a betéteiket követelő egyesületi tagok százanként sürgetik az őket joggal, s gyakran jogtalanul várt illetményeiket. Tary István járási főszolgabíró, tekintettel arra, hogy a járandóságok kilencztedrészét már is kiosztotta a jogosult tulajdonosok között, tegnap dobszó utján, ma pedig a templom mellett való szószékről köztudomásra hozta, hogy a még bent levő összeget csakis a szerdai napokon, és csupán a hivatalos órák idejében hajlandó az arra jogosultaknak kifizetni, a betéti könyvek nélkül jelentkezők panaszait pedig március hó 15-ike előtt egyáltalán el nem fogadja. — Nem érdektelen följegyezni, hogy a mindenkor általános zürzavar következtében a főszolgabíró ur már eddig 29 korona 76 fillérel több pénzt osztott ki, mint amennyit ő a társulati tagok részére a takarékpénztártól kézhez vett.

— A telefon reformja. A kereskedelemügyi miniszter legközelebb törvényjavaslatot fog benyújtani a képviselőházhoz a telefon díjszabás megváltozása tárgyában. Az új tarifa nem tesz különbséget városi, környékbéli, törvényhatósági vagy táviratközvetítő hálózat között, hanem csak helyi és távolsági forgalmat különböztet meg. A helyi forgalomban a hálózat nagysága és az igénybevétel mértéke szerinti a díjszabás. Az előfizetődíj ezenfelül külön díj jár. Automata állomásokat bárki rendezhet be bizonyos számú beszélgetés biztosítása mellett. Mellékállomásnak nem kell ugyanazon épületben lenni. Lesznek hordozható készülékek. A távolsági forgalomban zónadíjszabás lesz, 25, 50, 100, 200 kilométer és ennél nagyobb távolságra összesen öt távolsági fokozattal. A díj 20, 30, 100, illetve 200 fillér lesz. Az első zónában bizonyos számú beszélgetésre is elő lehet fizetni.

— A betegségek elleni harcban a világ legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek sorában az első helyet az Epilepszia (Nyavalyatörés) foglalja el. E bajban szenvedőnek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert alkalmaz, emelylet már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos Dr. Szabó Sándor Budapest, V. Alkotmány u. 5: ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyével e súlyos bajtól szabadulni óhajtának.

— Kivándorlás és a házasság. A kormány statisztikai adatokat gyűjtet a kivándorlásról, hogy megállapíthatók legyenek a kivándorlás okai s hogy mi módon lehetne a munkásságot a magyar földhöz kötni, hogy jobban érezzék ehhez a földhöz való tartozásukat. Egyik ilyen eszköz volna a házasságok lehetővé tétele. Most a belügyminiszter kérdést intézett ez irányban a kivándorlást nyilvántartó hatóságokhoz, hogy mily hatással volna a házasságok megkönnyítése a kivándorlásra? A statisztikai adatból kitűnik, hogy a kivándorlók 75 százaléka nőtlen; akiket semmi sem köt ehhez a földhöz míg a családos emberek nehezebben mozdulnak és komolyabb, megfontoltabb módon itthon iparkodnak munkájukat értékesíteni. Kétségtelen tehát, hogy a kivándorlás csökkentésére hatással volna a korai házasságok lehetővé tétele.

— Egy tanár szerencsétlensége. Szegeden Börcsök Lajos tanítóképezdei tanárra, amint előadásra ment, a meglazult emeleti erkélyt tartó gipsztömb rázuhant. A tanár

ballába eltört s feje is súlyos sérülést szenvedett. A tanár már betért a kapun, de egy hadnagy barátja visszahívta s ekkor történt a súlyos baleset.

— Könyvtár a vasuton. Az utast, aki eddig unatkozva töltött órákat a vasuton s alig várja mikor ér véget fárasztó útja, kellemes meglepetés várja utazás közben. A máv. első és második osztályu kocsikban pompás kis könyvtár áll rendelkezésére, a „Mozgó Könyvtár“ automata könyvszekrénye. Az új magyar irodalom legkitünőbb termékeit rejti magában a szekrény s az utas egy 20 filléres bedobása ellenében csinos, teljes egészet képező kötetet kap. A rendkívüli olcsó könyv nemcsak uti olvasmányul szolgál, de ügyes ajándéktárgy is, amelyet szívesen fog könyvtárba megőrizni. Dicséretére válik az új vállalatnak, hogy kizárólag a magyar írók műveit terjeszti és így a magyar kultúra érdekeit szolgálja.

Tettenért orvvadász. F. hó 8-án estende Pap Ferenc gátnar arra lón figyelmes, hogy a mindszenti nagy rév körül a Tisza balparti ártéren rövid időközökben három lövés hangzott el. Átkutatván kellő gonddal a területet, rajta érte Szabó Gáspár mindszenti lakost, amint ügyesen készített rejtek helyében a lesheletől 10—15 lépésnyi távolban elszórt szénára jövő nyulakra töltött fegyverrel várakozott. A nagy szél zugásától nem vette észre Szabó a közeledő gátnart. Így történt, hogy midőn Pap közvetlen közeléből reá rivallt, meglepetésében minden ellenszegülés nélkül adta át a kért fegyvert. A fegyvert Pap a csendőrsnek adta át s ugyanitt eszközölte is a följelentést a további nyomozás és megbüntetés céljából, bár a 3 lövés dacára nyulat nem lőtt Szabónál. De persze a szándék tagadható nem volt. Szabó Gáspárnak hihetőleg elmegy kedve egy időre a vadorzástól, mert tette súlyos beszámítás alá esik azon okon, hogy tiltott időben és éjnek évadján vadászott.

— Ébresztő — falusi módra. Jóízű apróság történt meg nálunk a minap. Mint manapság igen sok helyen, tapasztalatlan falusi cselédje volt X-né öngyűségének is. Ez magában véve még nem lett volna nagy baj, de új szobauruk Szentesre készülődött egyik este, s ismerve aluszékony természetét, megkérte a „Böskét“, hogy másnap reggel 7 órára, tehát korán, falusi módra ébressze fel. El is következett a kijelölt perc szerencsésen. A leány bemegy, s mert alva találta a szobaurat, kiment egy dézsa vizért, s azt a legnagyobb lelki nyugalommal az alvó szobaur nyakába zudítja.

— Mit csinált itt maga szerencsétlen? — riadt fel a legszebb álmából hidegzuhanyra ébredt szobaur.

— Hát . . . hát . . . fölébresztettem — hebegi a Böske — ahogy parancsolni tettsz: falusi módra . . .

— Olcsóbb lesz a disznó ára. Az elmúlt héten hirtelen nagyot esett a disznó ára. Még nagyobb áresésre is van kilátás, mert Szerbiában mintegy 70 ezer levágott sertést fognak a határon átszállítani.

— Véres lakodalom Csongrádon. Véres lakodalom lett abból a mulatságból, amelyet Sunyi Szabó János csongrádi gazdaember az ottani szőlők közt levő tanyáján a múlt vasárnap tartott. A lakodalmon két vendég összeveszett és az egyiket halálos sebbel szállították haza a lakására. A mulatság előtt esküvőn volt a vendégsereg a templomban, ahol Sunyi Szabó Zsófi házasságára adták az egyházi áldást. Az esküvő után lakoma következett, vidám borozással összekötve. A lakomán egy asztalhoz került két régi haragos: Gálfi András és Budai János. Éjfél tájt a két ember összeveszett és Budai kiráncigálta az ellenfelét a konyhába, ott

kést rántott, hasbaszurta Gálfi Andrást, aztán — mint aki dolgát jól végezte — elment. Gálfi a konyhában összerogyott és nagy vértócsában fekvé találták a házbeliek. Hazaszállították a lakására, ahol csak másnap reggel tért magához s az orvosok engedelmével akkor ki is hallgatták. — De nem tudta megnevezni a tettest, mert biz ő éjféltkor már tökrészeg volt. A csendőrség tehát nyomozni kezdett és megállapította, hogy a veszedelmes szurást Budai János 21 éves, nős és családos csongrádi gazdálkodó ejtette Gálfin. Budai először tagadott, de mikor házkutatást tartottak nála és megtalálták a kendőbe csavart véres kést, vallani kezdett. Arra is van már tanu, hogy a véres kést Budai édesanyja törülgette hétfőn hajnalban az udvaron. Az esetről jelentést tettek a szegedi ügyészségnek, melynek intézkedésére Budai Jánost letartóztatták.

— **A szivarozás veszedelme.** Lorenz orvostanár egy orvosi lapban a szivarozók rossz és veszedelmes szokásait említi fel, a miknek révén gyakran ragályos betegséget kapnak. Igen sok szivarozó, mielőtt a szivar hegyét levágná vagy lecsipné, azt a rossz szokását követi, hogy azt előbb a szájában megforgatja, vagyis jól benyálazza. Ezzel nemcsak a szivar hegyén levő esetleges ragályos betegség bacillusa ragad a szájához, hanem a trafikban levő szivarvágó szerszám is inficiálódik. A szivar a gyárakban gyakran beteges nők, vagy férfiak kezén megy keresztül, a kik munkájuk közben a szivar hegyét ragályos betegséggel inficiált ujjakkal érintik. Ilyformán veszedelmes száj- és nyelv-, sőt tüdőbetegség terjesztésére alkalmas a szivar hegyének megnyalazása és leharapása. Még károsabb lehet a szivarnak szipka nélkül való szivása. A szivarvég vágánya szintén sok veszedelmes bajnak ragályos betegségnek lehet a kuforrása, a mitől óvakodni kell. Lorenz orvos véleménye szerint a szivarfőzsdéken nyomtatott plakátokkal kellene figyelmeztetni a szivarozókat az ilyen veszedelmes szokások elhagyására.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1908

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a

Scott-féle Emulsió.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá erősítőleg hat az egészségre és az egész szervezetre. De emellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás szint ad neki, erősíti, tehát kettős a szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható a gyógyszerárakban.

Házeladás.

A Helfy-utca 796. számú ház szabad kézből eladó. — Tudakozódhatni ugyanott, özv. Szolga Andrásné tulajdonossal. Ugyanott méhek is eladók.

Meghívó.

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁRNAK

1908. évi február hó 16-án délután 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

XXXII-ik

évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket van szerencsém
:: tisztelettel meghívni. ::

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1907. évi zárszámadás előterjesztése.
2. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvények megadása.
3. Esetleg teendő indítványok.
4. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása.

Kelt Mindszenten, 1908. évi január 29-én.

Wimmer Béla, Vedres István,
könyvelő. elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

28. §. A részvényes, ki szavazni kíván, az erre szükséges igazolványt a közgyűlést megelőző nyolc nap alatt, illetve annak megnyitáig a hivatal helyiségében átveheti, ha magát a közgyűlés előtt legalább 15 nappal, saját nevére irt részvényt igazololta.

A zárszámadások s az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, a közgyűlést megelőző 8 napon a hivatal helyiségében a részvényesek által megtekinthetők.

Meghívó.

A MINDSZENTI ÖNSEGÉLYŐ SZÖVETKEZET

1908. évi február hó 23-án d. u. 2 órakor Mindszenten, saját helyiségében (Schwab Dávid ur házában) XX-ik (ujraalakulás 3-ik)

rendes évi közgyűlést

tart, melyre az összes tagok ezen-
nel meghivatnak.

ELINTEZENDŐ TÁRGYAK:

- 1) Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 1907. évről.
- 2) Számadások megvizsgálása és a fölmentvény megadása.
- 3) A tiszta nyereség felosztása iránti intézkedés.
- 4) tisztviselők tiszteletdíjainak megállapítása.
- 5) Az igazgató, igazgatóság és felügyelő bizottság újválasztása.
- 6) Pénztárnok és könyvelő választása.
- 7) Egyéb tárgyalandó ügy a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatónál bejelentendő.
- 8) Netán indítványok.

Mindszent, 1908. évi február hó 6-án.

Gelsy Péter,
igazgató.

JEGYZET. Az eredeti mérleg és zárszámadás, úgy az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében közszemlére vannak kitéve és azokat a részvényesek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Különféle virágfa eladó

özv. Lippay Istvánnénál

a volt Katholikus Kör helyiségében.

Divatos bútorok

a legjobb kivitelben kaphatók

FELBERBAUER ISTVAN

asztalosmester bútornagyraktárában

Hódmező-Vásárhely, Andrásy-utca 22.

Népbank átellenében,

az emeletes Bereczk-palotában.

Házeladás.

A volt Szarvas-féle iskola szabadkézből eladó. Értekezhetni Klein Izidornál Mindszenten, a Szabadság-utcában.

1—3

Kárpitos munkák

készítésével állandóan foglalkozom s minden e szakba vágó munkát a legkifogástalanabbul végzek. Ha tehát valakinek kárpitos-munkára van szüksége, azt itthon is elvégeztetheti s bizonyára kevesebb munkadíjat, illetve olcsóbb árt fizet, mintha a szomszédos városok mestereihez fordul, nem is számítva a tetemes szállítási- és uti költségeket. Elvállalok és szakszerűen készítek mindenféle szőr-, sodrony és áfrik matracokat, divánt, fotelt és zsöllyéket stb. a legolcsóbb áron. Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását.

FALÁBU JÓZSEF, szijgyártó és kárpitos.

Fénykép-nagyítás

a legmodernebb kivitelben

szép kidolgozással készül

Horváth A.-né műtermében

Czitera

amerikai gyártmány, majdnem teljesen új, tokkal és kb. 300 kottalappal együtt 65 koronáért eladó. Cim megtudható lapunk kiadóhivatalában.

1—3

A MINDSZENTI ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET 1907. évi Zárszámadása.

BEVÉTEL

Pénztári forgalom 1907. évben.

KIADÁS

Lap-szám	MEGNEVEZÉS	K	f	Lap-szám	MEGNEVEZÉS	K	f
85	Pénztári maradvány 1907. január 1-én .	1492	54	25	Jutalékokra	340	—
82	Átiratási díjakból	49	50	50	Adóra	346	39
83	Vegyesekből	37	20	73	Takarékpénztári betétre	5000	—
”	Visszleszámitolt váltókból	390	—	77	Visszleszámitolási kamatokra	1959	88
84	Bírság-díjakból	473	03	79	Törölt heti betétre	66	53
85	Kölcsönök utáni kamatokból	9441	72	82	Üzleti költségekre	888	32
86	Előlegek visszafizetéséből	1989	61	83	Vegyesekre	309	20
”	Előlegek utáni kamatokból	963	57	”	Visszleszámitolt váltókra	25860	—
87	Kölcsönök visszafizetéséből	26636	—	84	Tiszteletdíjakra	1910	—
”	Törzsbetétekből	41177	40	85	Kölcsönök utáni kamatokra	9	—
88	Leírt követelésből	30	—	86	Előlegekre	14474	—
				87	Kölcsönökre	28993	—
				85	Pénztári maradvány 1907. decemb. 31-én	2524	25
		82680	57			82680	57

TARTOZIK

MÉRLEG-SZÁMLA

KÖVETEL

Lap-szám	MEGNEVEZÉS	K	f	Lap-szám	MEGNEVEZÉS	K	f
	VAGYON				TEHER		
73	Takarékpénztári betét	5000	—	60	Tőkésített osztalék	7575	64
77	Előre fizetett visszleszámitolási kamatok	148	—	64	Tartalékalap	3058	41
85	Készpénz	2524	25	79	Törölt heti betét	217	02
”	Hátralékos kamatok kölcsönök után . .	535	50	83	Visszleszámitolt váltók	20000	—
86	Előlegek	24864	—	85	Előre bevett kamatok kölcsönök után .	937	04
”	Hátralékos kamatok előlegek után . .	656	61	86	Előre bevett kamatok előlegek után . .	9	02
87	Kölcsönök	114827	—	87	Törzsbetétek	110776	—
88	Felszerelések	40	—	65	Nyeremény-áthozat 1906. évről ^{6:32}		
					Folyó évi nyeresemény egyenlege ^{6015:91}		
					Összes nyeresemény	6022	23
		148595	36			148595	36

TARTOZIK

Veszteség- és nyereség-számla

KÖVETEL

Lap-szám	MEGNEVEZÉS	K	f	Lap-szám	MEGNEVEZÉS	K	f
	VESZTESÉG				NYERESÉG		
50	Adó	346	39	82	Átiratási díjak	49	50
64	Tartalékalap utáni kamat	145	60	84	Bírságdíjak	473	03
77	Visszleszámitolási kamat	2134	88	85	Kölcsönök utáni kamatok	9898	14
82	Üzleti költségek	888	32	86	Előlegek utáni kamatok	1272	43
83	Vegyesek	272	—	88	Leírt követelésből	30	—
84	Tiszteletdíjak	1910	—	65	Nyeremény-áthozat 1906. évről	6	32
88	Leírás felszerelésekből	10	—				
65	Nyeremény-áthozat 1906. évről ^{6:32}						
	Folyó évi nyeresemény egyenlege ^{6015:91}						
	Összes nyeresemény	6022	23				
		11729	42			11729	42

Mindszent, 1907. évi december hó 31-én.

Vitos János,
könyvelő.Baksay Illés,
aligazgató.Gelsy Péter,
igazgató.Apró Ferenc,
pénztáros.Korom Gáspár,
ig. tag.Farkas Ferenc,
ig. tag.Gyovay András,
ig. tag.Páncél Károly,
ig. tag.Keresztes Áron,
ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Mindszent, 1908. évi február hó 6-án.

Schwáb József,
f. b. tag.Mihály János,
f. b. tag.Baksay József,
f. b. elnök.Lovass Jenő,
f. b. tag.Vitos Gerő,
f. b. tag.